

Eeva Tapio

* 10.10.1927 † 25.3.2019

KASVITAUTIOPIN PROFESSORI emerita Eeva Tapio kuoli Helsingissä 25.3.2019. Hän oli syntynyt Viipurissa 10.10.1927.

Eeva Tapio (o.s. Relander) teki työuransa kasvitautien tutkijana. Hän kirjoitti ylioppilaaksi Kotkan tyttölyseosta vuonna 1945. Valmistuttuaan agronomiksi vuonna 1950 hän työskenteli Maatalouden tutkimuskeskuksen palveluksessa jatkaen samalla opintojaan tohtoriksi asti. Vuodesta 1970 lähtien hän toimi Helsingin yliopiston kasvitautiopin dosenttina ja professorina vuoteen 1995 asti, jolloin jäi täysin palvelleena eläkkeelle.

Ennen Eeva Tapiota kasvitautien tutkiminen ja torjunta oli kohdistunut pääasiassa sienten aiheuttamiin tuhoihin ja satotappioihin viljelykasveissa. Viruksien aiheuttamat kasvitaudit alkoivat tulla tunnetummiksi ulkomailla ja saivat Eeva Tapion kiinnostumaan niistä. Samalla kasvitautien tutkimuksessa ryhdyttiin ottamaan enenevästi käyttöön molekyylibiologisia tutkimusmenetelmiä. Hän sai myös aikaan metsätautien (metsäpatologian) professuurin perustamisen Helsingin yliopistoon 1990-luvulla – tämänkin opetus- ja tutkimusala oli kuulunut kasvitautiopin professorille. Hänet muistetaan rakentavana ja tiedekunnan kehitystä edistävänä voimana.

Pohjoismaisen yhteistyön vilkastuttaminen oli tärkeää Eeva Tapiolle. Hän sopi tehtävään erinomaisesti, koska pohjoismaisia kieliä puhuttiin hänen kotonaan. Hänen vuonna 1980 aloittamansa yhteis-pohjoismaiset kasvitautikurssit jatkuvat edelleen.

Opiskelunsa Eeva Tapio aloitti Viipurissa, mutta sota katkaisi opinnot. Kun jatkosota alkoi, hän oli äitinsä ja sisarustensa kanssa Tanskassa, mutta vaati päästä takaisin Suomeen, äidin vastusteluista välittämättä. Lääkäri-isä työskenteli Kuusankoskella sotasairaalassa, ja sinne 13-vuotias Eevakin pääsi auttamaan sairaalan askeleissa – 14-vuotispäivät vietettiin siellä. Perheen maatilaa evakuoitiin Sortavalassa ja paljolti Eevan ja hänen äitinsä asiaksi miesten ollessa rintamalla. Eevan vanhempi veli kaatui, ja hänen haudallaan Luumäellä Eeva kävi joka vuosi Kaatuneiden muistopäivänä.

Eevan vanhemmat muuttivat sodan jälkeen Mikkeliin, jossa isä Tauno Relander toimi muun muassa Mikkelin lääninsairaalan ylilääkärinä. Eeva perusti perheen agronomi Pekka Tapion kanssa ja he asettuivat Jokiniemeen Vantaalle. Jäätyään täysin palvelleena eläkkeelle Helsingin yliopistosta, Eevalla liikenä enemmän aikaa ai-

kuistuneille lapsilleen sekä lapsenlapsille ja lapsen-lapsen-lapsille, jotka olivat hänelle hyvin tärkeitä.

Yliopistolla Eeva Tapiolle tärkeintä kaikesta olivat opiskelijat. Hän oli tärkeässä roolissa muun muassa monitoimitalon rakentamisessa opiskelijoiden urheilu- ja liikuntatilaksi Viikin kampukselle vuonna 1986. Peruskiven muurauksen toimitti rouva Tellervo Koivisto. Maatalousylioppilaiden järjestö Sampsa nimitti puolestaan Eeva Tapion kunniajäsenekseen vuonna 1987. Hän osallistui mielellään opiskelijoiden juhliin ja kutsui joka vuosi Sampsan johtokunnan jäsenet syntymäpäivilleen.

Eläkkeelle jäätyään Eeva Tapio jatkoi toimintaa monissa järjestöissä viime vuosiin asti. Hänellä oli kyky saada ihmiset kuuntelemaan ja asiat tapahtumaan. Lottajärjestö oli hänelle erityisen tärkeä, hän-

hän oli toiminut ns. pikkulottana sodan aikana. Hän oli naulaamassa Lottajärjestön viiriä yhdessä ministeri Elisabeth Rehnin kanssa Helsingissä Katajanokan kasinolla, kun lottajärjestön perinnetoimintaa aktivoitiin.

Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi Eeva Tapio kutsuttiin vuonna 1982, ja kunniajäseneksi vuonna 2008. Hän oli myös Agronomiliiton kunniajäsen ja sai monia muitakin kunnianosoituksia, Helsingin yliopiston korkeimmasta ansiomitasta alkaen.

Eeva Tapio oli erittäin maanpuolustushenkinen, ehkä osaksi Karjalaan jääneen kotinsa seurauksena. Hänet kutsuttiin valtakunnalliselle maanpuolustuskurssille vuonna 1980 ja hänet valittiin kurssinsa oltermanniksi ollen aivan ensimmäisiä naisia tällaisessa tehtävässä.

*Jari Valkonen
Risto Ihamuotila*